

At tilgive som Gud tilgiver

Vi er fælles om at søge Guds tilgivelse og fælles om kampen for at omsætte tilgivelse til praksis i ord og handling

I mine præsteår stødte jeg på det med tilgivelse igen og igen i mit arbejde med prædiketeksten til næste søndag. For eksempel 4. søndag efter trinitatis, hvor teksten er Lukasevangeliet 6,36-42: "Tilgiv, så skal I få tilgivelse." Eller 2. juledag i beretningen om Stefanus, som siger i mødet med sine bødler: "Herre, tilregn dem ikke denne synd!" (Ap G 7,60).

Vi har det i ordene, Jesus siger på korset: "Fader, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør" (Luk 23,34). Vi har det i beretningen om kvinden, der blev grebet i ægteskabsbrud: "Heller ikke jeg fordømmer dig" (Joh 8,1-11). Eller i teksten til nytårsdag: "Forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere" (Matt 6,9-15). Og i uddybningen: "For tilgiver I mennesker deres overtrædelser, vil jeres himmelske fader også tilgive jer. Men tilgiver I ikke mennesker, vil jeres fader heller ikke tilgive jeres overtrædelser."

Endelig har vi det i teksten til 22. søndag efter trinitatis, lignelsen om den gældbundne tjener, hvor der sluttes med en tung og alvorlig advarsel: "Sådan vil også min himmelske fader gøre med hver eneste af jer, der ikke af hjertet tilgiver sin broder" (Matt 18,21-35).

Flere tekster berører samme sag, men jeg har nævnt de væsentligste. At være præst eller kirkegænger er at vade rundt i en syndflod af ord om tilgivelse.

Det udfordrende og provokerende i Jesus' forkyndelse er, at tilgivelse både er et tilsagn og et løfte, som gives i evangeliet, og et krav, der fremsiges i bydeform. En naturlig frugt og følge af Guds tilgivelse er, at man tilgiver på det sociale plan. Modsat: Undlader man at tilgive, som Gud tilgiver, så blokerer man også i forhold til Guds tilgivelse og havner under Guds dom. Så radikal er tilsigelsen. Så alvorlig er advarslen.

Skal vi virkelig tilgive, som Gud tilgiver? Eller kan vi gøre, som David gjorde, da han "tilgav" sin søn Absalon? – Han tilføjede, at han aldrig ville se ham for sit ansigt igen (2 Sam 14,24).

At tilgive andre

Vores grundskyld over for Gud er altid en uendelig stor sum. Andres gerningssynder mod os har helt andre dimensioner. Dette er det bibelske perspektiv. På det sociale plan kan f.eks. seksuelle synder eller seksuelle overgreb opleves som en uoverskuelig stor skyld, mens andre synder virker mere overskuelige.

I Guds ords lys må medmenneskers gerningssynder mod mig ses i forhold til min egen skyld. Den, som er tiltalt af det, Jesus siger, hvor tankens og fantasiens synder er lige så onde som handlingssynder, kan fatte lidt af, hvad det er at have en bjælke i sit eget øje. Dette giver ydmyghed, når Guds dom og nåde skal videregives. Startopstillingen som sjælesørger og medmenneske er, at jeg selv er én, der har fået en astronomisk skyld tilgivet af Gud, og at mit medmenneskes overtrædelser i forhold til mig har helt andre dimensioner. I det lys har jeg en motivation til selv at tilgive.

Tilgivelse i menigheden

I mit arbejde som præst og senere som pastoral vejleder i Evangelisk Luthersk Netværk er jeg indimellem blevet betroet synder, som kristne har begået. Det har været godt at kende skriftemålets vej, og det har været tungt, når synd blev mødt af tavshed og fortielse i stedet for anger og bekendelse. Det har været stjernestunder, når jeg kunne give tilgivelsens ord mund og mæle eller uddele nadveren til syndernes forladelse.

Vi taler ganske meget om vished om Guds tilgivelse i vores vækkelsesmiljøer. Det må vi fortsætte med, for det er det, der åbner himlen for skyldige mennesker. Men vi og menigheden må også selv praktisere tilgivelse, sådan at vores medmennesker får vished om menighedens tilgivelse.

Det har noget at gøre med de ord, vi siger, og den øjenkontakt, vi giver; et håndtryk, et kram, en totalkommunikation af ord og handling. Modsat – møder vi et medmenneske med kulde og isolation, eller ønsker vi som David ikke at se vedkommende for vores ansigt mere, så skaber vi ikke vished om, at vi tilgiver.

Menneskers dom, menighedens dom og samfundets dom kan være ubønhørlig hård. Selvanklagen og skammen er ligeså. Der er kun et hvilepunkt tilbage: Guds tilgivelse i Jesus. Menighedens tilgivelse er aldrig fuldkommen, men kan være forbundet med kamp, lidelse og nederlag. Derfor er vi alle fælles om at søge Guds tilgivelse og fælles om kampen for at omsætte tilgivelse til praksis i ord og handling.

Jeg hørte om en menighed, der lyttede til et menneskes bekendelse af en personlig og ydmygende synd. Ledelsen valgte at gå op og slå kreds om ham og i offentlighed tilsige ham syndernes forladelse, og menigheden rejste sig for at markere, at Guds tilgivelse også var deres tilgivelse. Det blev en stjernestund ikke bare for hovedpersonen, men for hele menigheden.

Det udfordrende og provokerende i Jesus' forkyndelse er, at tilgivelse både er et tilsagn og et løfte, som gives i evangeliet, og et krav, der fremsiges i bydeform
